

REGLUGERÐ

um skipstjórnar- og vélstjórnarréttindi á fiskiskipum, varðskipum og öðrum skipum.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Markmið.

Markmið þessarar reglugerðar er að mæla fyrir um skilyrði þess að fá útgefið skipstjórnarskírteini og vélstjórnarskírteini á fiskiskip, varðskip og önnur skip til samræmis við ákvæði laga um áhafnir íslenskra fiskiskipa, varðskipa, skemmtibáta og annarra skipa.

Markmið þessarar reglugerðar er einnig að mæla fyrir um skilyrði þess að fá útgefið skemmtibátaskírteini.

2. gr.

Gildissvið.

Reglugerð þessi og viðaukar hennar gilda um áhafnir íslenskra skipa sem skráð eru hér á landi samkvæmt lögum um skráningu skipa, annarra en farþegaskipa og flutningaskipa.

Reglugerð þessi og viðaukar hennar gilda einnig um stjórnendur skemmtibáta innan íslenskrar landhelgi. Undanþegnir ákvæðum reglugerðarinnar eru þó stjórnendur erlendra skemmtibáta, sem hafa tímabundna viðkomu innan landhelgi Íslands og sem hafa fengið viðeigandi leyfi íslenskra tollyfirvalda til að vera í förum innan landhelgi, að því tilskyldu að þeir dvelji ekki lengur innan landhelginnar en sem nemur 9 mánuðum á hverju 12 mánaða tímabili.

3. gr.

Orðskýringar.

Að því marki sem orð eru ekki skýrð í lögum nr. 30/2007 er merking orða í þessari reglugerð sem hér segir:

- a. *Skóli* er aðili sem annast fræðslu og hefur til þess viðurkenningu menntamálaráðuneytis.
- b. *Þjálfunarbók* er bók sem gefin er út eða viðurkennd af Siglingastofnun Íslands þar sem tilgreind eru þau verkefni sem að viðkomandi þarf að leysa og skal fullnægjandi framkvæmd þeirra staðfest af yfirmanni eftir því sem við á.

II. KAFLI

Nám og réttindi.

4. gr.

Menntun og þjálfun.

Siglingastofnun Íslands, eða annar viðurkenndur aðili sem samgönguráðuneyti og menntamálaráðuneyti tilnefna, skal hafa eftirlit með og votta að nám við þá skóla uppfylli kröfur alþjóðasamþykktarinnar. Skólar skulu sækja um vottun til Siglingastofnunar Íslands. Slík vottun skal gilda til allt að 5 ára í senn. Að þeim tíma liðnum skulu viðkomandi skólar endurnýja umsóknir sínar um vottun og leggja fram öll tilskilin gögn því til staðfestingar að skólinn fullnægi kröfum alþjóðasamþykktarinnar.

Sé það mat Siglingastofnunar Íslands eða þeirrar stofnunar sem tilnefnd er skv. 1. mgr. að viðkomandi skóli fullnægi ekki þeim kröfum sem settar eru í alþjóðasamþykktinni er stofnuninni skylt að fella áður útgefna vottun úr gildi svo lengi sem slíkt ástand varir.

5. gr.

Skipstjórnar- og vélstjórnarskírteini á fiskiskipum, varðskipum og öðrum skipum.

Til að fá útgefið skipstjórnar- og/eða vélstjórnarskírteini samkvæmt 8. gr. laga um áhafnir íslenskra fiskiskipa, varðskipa, skemmtibáta og annarra skipa skal umsækjandi hafa fullnægt ákvæðum þessarar reglugerðar um aldur, menntun, siglingatíma og heilbrigði.

Sá einn sem er lögmætur handhafi skipstjórnar- og/eða vélstjórnarskírteinis samkvæmt 8. gr. laga um áhafnir íslenskra fiskiskipa, varðskipa, skemmtibáta og annarra skipa, hefur rétt til að starfa við skipstjórn/vélstjórn um borð í fiskiskipum, varðskipum og öðrum skipum með þeim takmörkunum sem ráðast af gildistíma skírteinis eins og nánar er kveðið á um í greinum 6 til 16.

6. gr.

Smáskipanám.

Sá sem lokið hefur smáskipanámi samkvæmt reglugerð þar um hefur öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Skipstjóri/stýrimaður á skipum styttri en 12 metrar að skráningarlengd í strand-siglingum, eftir 12 mánaða siglingatíma (*Smáskipaskírteini*).

7. gr.

Skipstjórnarnám A.

Sá sem lokið hefur skipstjórnarnámi A hefur öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Skipstjóri/stýrimaður á skipum styttri en 12 metrar að skráningarlengd í strand-siglingum, eftir 12 mánaða siglingatíma (*Smáskipaskírteini*).
- b. Undirstýrimaður á skipum að ótakmarkaðri stærð og farsvið eftir 18 mánaða siglingatíma (*Skírteini: Ab.*).
- c. Stýrimaður á skipum styttri en 24 metrar að skráningarlengd í innanlandssiglingum eftir 18 mánaða siglingatíma (*Skírteini: Ac.*).
- d. Skipstjóri á skipum styttri en 24 metrar að skráningarlengd í innanlandssiglingum eftir 12 mánaða siglingatíma sem stýrimaður eða a.m.k. 12 mánaða siglingatíma sem skipstjóri á skipum styttri en 12 metrar að skráningarlengd (*Skírteini: Ad.*).

8. gr.

Skipstjórnarnám B.

Sá sem lokið hefur skipstjórnarnámi B hefur öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Stýrimaður á skipum styttri en 45 metrar að skráningarlengd í innanlandssiglingum eftir 18 mánaða siglingatíma (*Skírteini: Ba.*).
- b. Skipstjóri á skipum styttri en 45 metrar að skráningarlengd í innanlandssiglingum eftir 12 mánaða siglingatíma sem stýrimaður á skipum styttri en 45 metrar eða 12 mánaða siglingatíma sem skipstjóri á skipum styttra en 24 metrar að skráningarlengd (*Skírteini: Bb.*).

Bóklegt nám til skipstjórnarnáms B skal fullnægja þeim kröfum sem gerðar eru til bóknáms til að öðlast skírteini STCW II/3 (500 BT) samkvæmt alþjóðasamþykkt um menntun og þjálfun, skírteini og vaktstöður sjómanna (STCW 1978).

9. gr.

Skipstjórnarnám C.

Sá sem lokið hefur skipstjórnarnámi C hefur öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Yfirstýrimaður á skipum af ótakmarkaðri stærð og farsviði eftir 12 mánaða siglingatíma sem stýrimaður eða skipstjóri á skipum 24 metrar og lengri að skráningarlengd (*Skírteini: Ca.*).
- b. Skipstjóri á skipum af ótakmarkaðri stærð og farsviði eftir 12 mánaða siglingatíma sem yfirstýrimaður á skipum lengri en 45 metrar að skráningarlengd eða 12 mánuði sem skipstjóri á skipum lengri en 24 metrar að skráningarlengd (*Skírteini: Cb.*).

Bóklegt nám til skipstjórnarnáms C skal fullnægja þeim kröfum sem gerðar eru til bóknáms til að öðlast skírteini STCW II/2 (3000 BT) samkvæmt alþjóðasamþykkt um menntun og þjálfun, skírteini og vaktstöður sjómanna (STCW 1978).

10. gr.

Skipstjórnarnám D.

Sá sem lokið hefur skipstjórnarnámi D hefur öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Yfirstýrimaður á varðskipum af ótakmarkaðri stærð og farsviði eftir 12 mánaða siglingatíma sem stýrimaður á skipum sem eru 500 BT eða stærri. (*Skírteini: D.*)

Bóklegt nám til skipstjórnarnáms D skal fullnægja þeim kröfum sem gerðar eru til bóknáms til að öðlast skírteini STCW II/2 samkvæmt alþjóðasamþykkt um menntun og þjálfun, skírteini og vaktstöður sjómanna (STCW 1978).

11. gr.

Skipstjórnarnám E.

Sá sem lokið hefur skipstjórnarnámi E hefur öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Skippherra á varðskipum af ótakmarkaðri stærð og farsviði eftir 36 mánuði sem stýrimaður á skipum sem eru 500 BT eða stærri og þar af a.m.k. 6 mánuði sem yfirstýrimaður á varðskipi (*Skírteini: E.*)

12. gr.

Vélgæslunám.

Sá sem lokið hefur vélgæslunámi samkvæmt reglugerð settri af menntamálaráðuneyti, hefur öðlast rétt til að vera vélavörður á skipum 12 metrar og styttri að skráningarlengd með vélarafl 750 kW eða minna (*Skírteini: Smáskipa vélavörður (SSV)*).

13. gr.

Vélstjórnarnám A.

Sá sem lokið hefur vélstjórnarnámi A hefur öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Vélavörður á skipi með vélarafl 750 kW og minna (*Skírteini: Vélavörður (VV)*).
- b. Yfirvélstjóri á skipi með vélarafl 750 kW og minna að loknum 9 mánaða siglingatíma sem vélavörður (*Skírteini: Vélstjóri III (VS.III)*).

14. gr.

Vélstjórnarnám B.

Sá sem lokið hefur vélstjórnarnámi B hefur öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Vélavörður (*Skírteini: Vélavörður (VV)*).
- b. Yfirvélstjóri á skipi með vélarafl 750 kW og minna að loknum 8 mánaða siglingatíma sem vélavörður (*Skírteini: Vélstjóri III (VS.III)*).

- c. 1. vélstjóri á skipi með 1500 kW vélarafli og minna og undirvélstjóri á skipi með 3000 kW vélarafli og minna, að loknum 12 mánaða siglingatíma sem vélavörður eða vélstjóri á skipi, þar af a.m.k. 3 mánuði sem vélstjóri (*Skírteini: Vélstjóri II (VS.II)*).
- d. Yfirvélstjóri á skipi með 1500 kW vélarafli og minna að loknum 18 mánaða siglingatíma sem vélstjóri eða vélavörður á skipi, þar af 9 mánuði sem vélstjóri (*Skírteini: Vélstjóri I (VS.I)*).

15. gr.

Vélstjórnarnám C.

Sá sem lokið hefur vélstjórnarnámi C hefur að öðrum skilyrðum uppfylltum öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Vélavörður (*Skírteini: Vélavörður (VV)*).
- b. Undirvélstjóri á skipi með minna en 3000 kW vélarafli og 1. vélstjóri á skipi með 1500 kW vélarafli og minna að loknum 1 mánaðar siglingatíma (*Skírteini: Vélstjóri II (VS.II)*).
- c. Yfirvélstjóri á skipi með 750 kW vélarafli og minna að loknum 3 mánaða siglingatíma sem vélavörður eða vélstjóri (*Skírteini: Vélstjóri (VS.III)*).
- d. Yfirvélstjóri á skipi með 1500 kW vélarafli og minna að loknum 9 mánaða siglingatíma sem vélstjóri (*Skírteini: Vélstjóri I (VS.I)*).
- e. Undirvélstjóri á skipi með ótakmarkaða vélarstærð að loknum 6 mánaða siglingatíma sem vélavörður eða vélstjóri (*Skírteini: STCW regla III/1*).
- f. 1. vélstjóri á skipi með minna en 3000 kW vélarafli að loknum 12 mánaða siglingatíma sem vélstjóri (*Skírteini: STCW regla III/3*).
- g. Yfirvélstjóri á skipi með 3000 kW vélarafli og minna að loknum 12 mánaða siglingatíma sem vélstjóri, eftir að hafa öðlast rétt til að vera 1. vélstjóri á skipi með minna en 3000 kW vélarafli (*Skírteini: STCW regla III/3*).

Til þess að fá útgefið atvinnuskírteini skv. e-, f- og g-lið, skulu viðkomandi jafnframt hafa lokið:

- a. viðurkenndri verkstæðisþjálfun í landi eða um borð í skipi og tíminn skráður í þjálfunarbók, eða
- b. sveinsprófi í viðurkenndri málmiðnaðargrein.

Bóklegt nám til vélstjórnarnáms C skal fullnægja þeim kröfum sem gerðar eru til bóknaðs til að öðlast skírteini STCW III/3 samkvæmt alþjóðasamþykkt um menntun og þjálfun, skírteini og vaktstöður sjómanna (STCW 1978).

16. gr.

Vélstjórnarnám D.

Sá sem lokið hefur vélstjórnarnámi D – vélfræðingur, hefur að öðrum skilyrðum uppfylltum öðlast rétt til að fá útgefið skírteini sem:

- a. Yfirvélstjóri á skipi með 750 kW vélarafli og minna að loknum 1 mánaðar siglingatíma (*Skírteini: Vélstjóri (VS.III)*).
- b. Undirvélstjóri á skipi með minna en 3000 kW vélarafli og 1. vélstjóri á skipi með 1500 kW vélarafli og minna að loknum 1 mánaðar siglingatíma (*Skírteini: Vélstjóri II (VS.II)*).
- c. Yfirvélstjóri á skipi með 1500 kW vélarafli og minna, að loknum 9 mánaða siglingatíma sem vélstjóri (*Skírteini: Vélstjóri I (VS.I)*).
- d. Undirvélstjóri á skipi með ótakmarkað vélarafli að loknum 6 mánaða siglingatíma sem vélavörður eða vélstjóri (*Skírteini: STCW regla III/1*).

- e. 1. vélstjóri á skipi með ótakmarkað vélarafli og yfirvélstjóri á skipi með minna en 3000 kW vélarafli, að loknum 12 mánaða siglingatíma sem vélstjóri (*Skírteini: STCW regla III/2*).
- f. Yfirvélstjóri á skipi með ótakmarkað vélarafli, að loknum 24 mánaða siglingatíma sem vélstjóri, eftir að hafa öðlast rétt til að vera 1. vélstjóri á skipi með ótakmarkað vélarafli (*Skírteini: STCW regla III/2*).

Til þess að fá útgefið atvinnuskírteini skv. d-, e- og f-lið skulu viðkomandi jafnframt hafa lokið:

- a. viðurkenndri verkstæðisþjálfun í landi eða um borð í skipi og tíminn skráður í þjálfunarbók, eða
- b. sveinsprófi í viðurkenndri málmiðnaðargrein.

Bóklegt nám til vélstjórnarnáms D skal fullnægja þeim kröfum sem gerðar eru til bóknaáms til að öðlast skírteini STCW III/2 samkvæmt alþjóðasamþykkt um menntun og þjálfun, skírteini og vaktstöður sjómanna (STCW 1978).

17. gr.

Skemmtibátar.

Um skírteini til skipstjórnar skemmtibáta fer eftir 7. gr. laga nr. 30/2007.

Siglingastofnun Íslands gefur út skemmtibátaskírteini og skulu þau gefin út á íslensku og ensku. Um form og efni slíks skírteinis skal farið eftir reglum sem gilda um alþjóðleg skemmtibátaskírteini (ICC-skírteini).

Hver sá sem stjórnar skemmtibát sem er 6 metrar að skráningarlengd og lengri, en styttri en 24 metrar skal vera lögmætur handhafi skemmtibátaskírteinis fyrir þá tegund skemmtibáts sem um ræðir og það farsvið sem siglt er um.

Í skírteininu skal tilgreina þá tegund skemmtibáts og það farsvið sem skírteinið gildir fyrir. Skemmtibátaskírteini skulu gefin út fyrir eftirfarandi tegundir:

- a. Seglskip.
- b. Vélskip.

Skemmtibátaskírteini skulu gefin út fyrir eftirfarandi farsvið:

- a. Strandsigling og sigling á takmörkuðu farsviði.
- b. Sigling á ám, vötnum og vatnaleiðum innan Evrópu.
- c. Ótakmarkað farsvið, þ.e. úthafssiglingar.

Til að öðlast skemmtibátaskírteini skal umsækjandi hafa náð 16 ára aldri, staðist bóklegt og verklegt próf til mismunandi gerða skemmtibáta og farsviða. Umsækjandi um skemmtibátaskírteini skal vera íslenskur ríkisborgari eða með heimilisfesti á Íslandi. Hann skal leggja fram vottorð læknis um andlega og líkamlega heilsu þess efnis að hann geti sinnt skipstjórn skemmtibáts af öryggi, að teknu sérstöku tilliti til heyrnar og sjónar.

Hver sá sem stjórnar skemmtibát sem er 24 metrar að lengd eða lengri skal uppfylla sömu kröfur og gerðar eru til skipstjóra á fiskiskipum og öðrum skipum af sömu stærð.

Á skemmtibátum sem eru 24 metrar að skráningarlengd og lengri og með vélarafli 750 kW og minna skal vera maður sem lokið hefur námi til vélgæsluréttinda. Á skemmtibátum sem eru 24 metrar að skráningarlengd og lengri og með vélarafli meira en 750 kW skal vera vélstjóri sem lokið hefur námi til 750 kW atvinnuskírteinis.

Sá sem er lögmætur handhafi atvinnuskírteinis til skipstjórnar hefur rétt til að stjórna skemmtibát í strandsiglingum. Sá sem er lögmætur handhafi atvinnuskírteinis til skipstjórnar á skipum án takmarkana í farsviði hefur rétt til að stjórna skemmtibát í úthafssiglingum.

Sá sem lokið hefur bóklegum hluta skipstjórnarnáms hefur rétt til þess að fá útgefið skemmtibátaskírteini standist viðkomandi verklegt próf til mismunandi gerða skemmtibáta og farsviða að öðrum skilyrðum uppfylltum.

Sá sem er handhafi alþjóðlegs skemmtibátaskírteinis (ICC-skírteini) eða annars sambærilegs erlends skírteinis að mati Siglingastofnunar Íslands hefur heimild til að stjórna skemmtibátum í samræmi við þá tegund skemmtibáts og það farsvið sem hið erlenda skírteini veitir réttindi til. Ef um er að ræða skírteini sem telst sambærilegt við alþjóðlegt skemmtibátaskírteini, skal Siglingastofnun árita skírteinið til staðfestingar á heimild viðkomandi til að stjórna skemmtibátum. Ekki er heimilt að gefa út íslenskt skemmtibátaskírteini á grundvelli erlends skírteinis nema að fyrir liggi staðfesting þess efnis að nám til öflunar hins erlenda skírteinis sé sambærilegt við það nám sem tilgreint er í námskrá menntamálaráðuneytisins til skemmtibátaskírteinis.

18. gr.

Siglingatími.

Siglingatími er viðurkenndur starfstími um borð í skipi. Starfstími reiknast frá þeim degi sem viðkomandi er skráður til starfa um borð í skipi til þess dags er hann er afskráður.

Umsækjanda skírteinis er skylt að færa sönnur á siglingatíma sem hann telur sig hafa að baki. Unnt er að færa sönnur á siglingatíma með staðfestingu lögskráningarstjóra eða rétt útfylltri sjóferðabók.

Umsækjandi skírteinis sem kveðst hafa að baki siglingatíma á skipi sem ekki er skráð á Íslandi skal færa sönnur á þann siglingatíma með sjóferðabók eða á annan fullnægjandi hátt að mati Siglingastofnunar Íslands. Ef vafi leikur á um réttmæti þeirrar sönnunar skal Siglingastofnun Íslands í því tilviki skera úr um siglingatíma.

19. gr.

Útreikningur og mat siglingatíma.

Við útreikning á siglingatíma skal miða við að einn dagur samsvari 8 klukkustunda vinnuframlagi. Séu vaktir staðnar lengur en 8 klukkustundir á 24 klukkustunda tímabili er heimilt að margfalda dagafjölda skv. sjóferðabók eða vottorði frá lögskráningarstjóra með stuðlinum 1,5 enda sé vinnuframlag skipverja á 24 klukkustunda tímabili a.m.k. 12 tímar eða meira.

Við mat á siglingatíma til vélstjórnarréttinda er heimilt að taka tillit til starfsreynslu við vélstjórn. Til siglingatíma vélstjóra má einnig telja störf við vélarupptekt um borð í skipi, í vélsmiðju eða annarri sambærilegri málmiðnaðargrein og önnur lögskráð störf í vélarrúmi skipa. Við frumútgáfu atvinnuskírteinis skal þessi tími þó aldrei verða lengri en sem nemur ¼ hluta tilskilins siglingatíma til viðkomandi vélstjórnarréttinda.

Við endurnýjun atvinnuskírteinis er heimilt við mat á siglingatíma að taka að fullu tilliti til starfstíma við kennslu í vélstjórnargreinum, kennslu í öryggismálum sjómanna, vélarupptektir og eftirlitsstörf með vélbúnaði skipa.

Við mat á siglingatíma til skipstjórnarréttinda er heimilt að taka að fullu tillit til starfstíma við kennslu í skipstjórnargreinum, kennslu í öryggismálum sjómanna og eftirlit með skipum. Þrátt fyrir kröfur um siglingatíma vegna útgáfu skipstjórnar-/vélstjórnarskírteina, er heimilt að stytta siglingatíma til viðbótar um allt að helming, ef viðkomandi hefur lokið viðurkenndri þjálfun skv. þjálfunarbók.

20. gr.

Fjarskiptastörf.

Sá sem fullnægir ákvæðum alþjóðasamþykktar um menntun og þjálfun, skírteini og vaktstöður sjómanna (STCW 1978) hefur rétt á að fá útgefið skírteini fjarskiptamanns.

Á hafsvæði STK og A1 skal sá sem er ábyrgur fyrir GMDSS-fjarskiptum vera handhafi takmarkaðs skírteinis fjarskiptamanns (ROC, Restricted Operator's Certificate).

Á hafsvæðum A2, A3 og A4 skal sá sem er ábyrgur fyrir fjarskiptum vera handhafi almenns skírteinis fjarskiptamanns (GOC, General Operator's Certificate).

Menntunarkröfur til þeirra sem annast fjarskipti skulu vera í samræmi við ályktun IMO A 703 (17), grein S47 í alþjóðaradíóreglugerðinni og III. kafla alþjóðasamþykktarinnar.

III. KAFLI

Skírteini.

21. gr.

Skírteini.

Um útgáfu skírteina fer eftir ákvæðum 5., 6. og 8. gr. laga nr. 30/2007.

Sérhver umsækjandi skírteinis skal eftir því sem við á fullnægja ákvæðum þessarar reglugerðar um aldur, menntun og siglingatíma. Sérhver umsækjandi skírteinis skal jafnframt fullnægja ákvæðum I. viðauka um sjón, heyrn og aðrar heilbrigðiskröfur.

22. gr.

Útgáfa skírteina.

Siglingastofnun Íslands gefur út skírteini skv. ákvæðum reglugerðar þessarar.

Við frumútgáfu skírteinis samkvæmt ákvæðum þessarar reglugerðar skal ganga úr skugga um að umsækjandi fullnægi skilyrðum um skírteini. Lögð skulu fram gögn er sýna fram á að skilyrðum laganna og reglugerðar þessarar um útgáfu skírteina sé fullnægt. Siglingastofnun er heimilt að hafna skírteinum og gögnum ef vafi leikur á um gildi þeirra.

Siglingastofnun Íslands, eða Póst- og fjarskiptastofnun í hennar umboði, gefur út skírteini sem krafist er til fjarskiptamanna skv. 6. gr. í samræmi við alþjóðasamþykkt um menntun og þjálfun, skírteini og vaktstöður sjómanna (STCW 1978), alþjóðaradíóreglugerðina og reglugerð um fjarskiptastörf á skipum og fjarskiptabúnað skipa, sbr. 15. gr. reglugerðar um fjarskiptabúnað og fjarskipti íslenskra skipa nr. 53/2000.

23. gr.

Gildistími og endurnýjun skírteina.

Um gildistíma og endurnýjun skírteina fer eftir ákvæðum 9. gr. laga nr. 30/2007.

Skírteini skulu gilda í allt að 5 ár þegar skírteini til tiltekinna réttinda er gefið út í fyrsta sinn. Siglingastofnun er heimilt að gefa út skírteini til skemmri tíma ef skilyrðum um útgáfu skírteina til 5 ára er ekki fullnægt. Heimilt er vegna sérstakra aðstæðna að gefa út bráðabirgðaskírteini sem gildir allt að 60 dögum.

Skírteini til skipstjórnar og vélstjórnar á skipum öðrum en skemmtibátum skulu endurnýjuð til 5 ára í senn. Heimilt er að endurnýja skírteini sem ekki falla undir alþjóðasamþykktina til allt að 10 ára í senn. Lögð skulu fram þau gögn er sýna fram á að skilyrðum laganna og reglugerðar þessarar um útgáfu skírteina sé fullnægt. Siglingastofnun er heimilt að hafna skírteinum og gögnum ef vafi leikur á um gildi þeirra eða þegar í ljós kemur að skírteini hafa verið gefin út fyrir mistök eða á röngum forsendum.

Skilyrði þess að heimilt sé að endurnýja skírteini er að umsækjandi hafi ekki verið sviptur réttindum sínum og að hann hafi að baki siglingatíma í stöðu sem skírteini veitir

honum rétt til í a.m.k. eitt ár á síðustu fimm árum eða verið í starfi sem samsvarar viðkomandi skírteini og telst að minnsta kosti sambærilegt við þann siglingatíma sem krafist er eða með því að:

- a. standast viðurkennt próf eða ljúka á fullnægjandi hátt viðurkenndu námskeiði eða
- b. hafa a.m.k. þriggja mánaða siglingatíma í næstu lægri stöðu sem hann á tilkall til samkvæmt skírteini sínu.

Enginn getur fengið endurnýjun skírteinis til skipstjórnar og vélstjórnar nema sá sem fær er um að gegna starfinu af heilsufarsástæðum samkvæmt I. viðauka þessarar reglugerðar.

24. gr.

Viðurkenning erlendra skírteina.

Um viðurkenningu og áritun erlendra skírteina fer eftir ákvæðum 10. gr. laga nr. 30/2007.

Umsóknir um áritun alþjóðlegra skírteina (STCW) og endurnýjun áritunar skulu sendar Siglingastofnun Íslands á þar til gerðu eyðublaði, ásamt þeim gögnum sem stofnunin áskilur. Sá sem sækir um áritun skírteinis til starfa á íslenskum skipum sem reglugerð þessi nær til skal framvísa erlendu skírteini sínu og færa sönnur á að hann fullnægi ákvæðum um heilbrigði, sjón og heyrn skv. I. viðauka. Sá sem framvísar erlendu skírteini skal að jafnaði ekki öðlast meiri réttindi til starfa á íslenskum skipum en hann hafði í því ríki sem gaf skírteinið út.

Sé umsækjandi ekki handhafi alþjóðlegs skírteinis (STCW) skal hann m.a. leggja fram gögn sem staðfesta að námið fullnægi þeim kröfum sem fram koma í 22. gr. reglugerðar þessarar. Siglingastofnun Íslands metur hvort nám sem skírteinishafi hefur sannanlega lokið við svári til þess náms sem krafist er. Siglingastofnun er heimilt að leita umsagnar sérfróðra aðila um hæfi umsækjanda til þeirra réttinda sem sótt er um. Þá er stofnuninni heimilt að hafna skírteinum og gögnum, ef vafi leikur á gildi þeirra.

Teljst sá sem framvísar erlendu skírteini til atvinnuréttinda fullnægja skilyrðum laganna og þessarar reglugerðar skal Siglingastofnun Íslands gefa út áritun.

Gildistími áritana skal að jafnaði vera til þess dags sem hið erlenda skírteini fellur úr gildi en þó aldrei til lengri tíma en 5 ára frá því hið erlenda skírteini var gefið út. Siglingastofnun hefur heimild til að gefa út áritun til skemmri tíma ef skilyrðum um gildistíma er ekki að fullu fullnægt.

25. gr.

Refsiákvæði.

Um brot á reglugerð þessari fer eftir ákvæðum 20. gr. laga um áhafnir íslenskra fiskiskipa, varðskipa, skemmtibáta og annarra skipa.

26. gr.

Gildistaka.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt lögum um áhafnir íslenskra fiskiskipa, varðskipa, skemmtibáta og annarra skipa, nr. 30/2007, staðfestist hér með til að öðlast þegar gildi og birtist til eftirbreytni öllum þeim sem hlut eiga að máli. Jafnframt falla úr gildi reglugerð um atvinnuskírteini skipstjórnarmanna og vélstjórnarmanna, nr. 118/1996 með síðari breytingum og reglugerð um sjón, heyrn og heilbrigði skipstjórnarmanna, vélstjóra og vélavarda á íslenskum skipum og undirmanna á kaupskipum, nr. 304/1993 með síðari breytingum.

Ákvæði til bráðabirgða.

Þeir sem eru lögmætir handhafar skírteina samkvæmt lögum sem falla úr gildi með lögum nr. 30/2007 skulu halda réttindum sínum óskertum, enda fullnægi þeir öðrum kröfum reglugerðar þessarar. Heimilt er að gefa út ný skírteini í stað eldri skírteina, sbr. 22. gr. reglugerðarinnar.

Þeir sem við gildistöku reglugerðar þessarar eru lögmætir handhafar 30 brúttórúmlasta atvinnuskírteinis til skipstjórnar hafa rétt til að fá útgefið skírteini samkvæmt reglugerð þessari til að vera skipstjórar á skipum sem eru 12 metrar og styttri í strandsiglingum, enda fullnægi þeir öðrum skilyrðum 22. gr. Þeir eiga jafnframt rétt á að gegna stöðu skipstjóra/-stýrimanns í innanlandssiglingum á skipum þeim sem samkvæmt skipaskrá Siglingastofnunar Íslands mældust 30 brúttórúmllestir eða minni 1. janúar 2008 svo framarlega að eftir þann tíma séu ekki gerðar breytingar á þeim skipum sem raska forsendum útreikninga á brúttórúmlasta-stærð þeirra.

Hafi skipstjórnarmaður skírteini til skipstjórnarstarfa á skipi samkvæmt brúttórúmlesta-viðmiðun eldri laga, sem hann hefur ekki réttindi til að gegna samkvæmt reglugerð þessari, skal hann eigi að síður eiga rétt á að fá útgefið skírteini til þess að gegna sömu störfum á því skipi og skipum sem eins háttar um, að uppfylltum öðrum skilyrðum 22. gr. reglugerðarinnar.

Þeir sem eru lögmætir handhafar 80 brúttórúmlasta skipstjórnarréttinda hafa rétt til að fá útgefið skírteini samkvæmt reglugerð þessari til að vera skipstjórar á skipum allt að 24 metrum í innanlandssiglingum, enda fullnægi þeir skilyrðum 22. gr. reglugerðarinnar.

Þeir sem eru lögmætir handhafar 200 brúttórúmlasta skipstjórnarréttinda hafa rétt til að fá útgefið skírteini samkvæmt reglugerð þessari til að vera skipstjórar á skipum allt að 45 metrum í innanlandssiglingum, enda fullnægi þeir skilyrðum 22. gr. reglugerðarinnar.

Þeir nemendur sem eru við nám í skóla er fullnægir ákvæðum 4. gr. laga um áhafnir íslenskra fiskiskipa, varðskipa, skemmtibáta og annarra skipa nr. 30/2007 þegar reglugerð þessi tekur gildi skulu eiga þess kost að fá útgefin þau atvinnuskírteini sem þeir hefðu öðlast samkvæmt eldri lögum og reglugerðum ljúki þeir viðkomandi námi samkvæmt eldri námskrá og á eðlilegum námshraða.

Sá sem hóf nám til skipstjórnarskírteinis á skipum 30 brúttórúmllestir og minni eftir gildistöku reglugerðar nr. 531/2001 telst, þrátt fyrir ákvæði 6. mgr. þessarar greinar ekki vera lögmætur handhafi skírteinis til skipstjórnar á þeim skipum nema að nám það sem hann lauk hafi verið skipulagt og haldið í fullu samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 531/2001. Sá sem sannanlega lauk námi til skipstjórnar á skipum 30 brúttórúmllestir og minni fyrir gildistöku þessarar reglugerðar en það nám fullnægði ekki ákvæðum reglugerðar nr. 531/2001 skal eigi að síður teljist lögmætur handhafi skemmtibátaskírteinis, sbr. 17. gr.

Þeir sem við gildistöku reglugerðar þessarar eru lögmætir handhafar vélstjórnarskírteinis VVy til að gegna stöðu vélavarðar á skipi og stöðu yfirvélstjóra á skipi með vélarafl 375 kW og minni að loknum 6 mánaða siglingatíma í stöðu vélavarðar, skulu halda réttindum sínum óskertum, enda fullnægi þeir öðrum kröfum reglugerðar þessarar. Þeir hafa rétt til að fá útgefið skírteini samkvæmt ákvæðum 13. gr. reglugerðar þessarar að loknu viðbótarnámi samkvæmt námskrá menntamálaráðuneytis og að loknum þeim siglingatíma sem þar er tilgreindur.

Samgönguráðuneytinu, 19. febrúar 2008.

Kristján L. Möller.

Ragnhildur Hjaltadóttir.

I. VIÐAUKI
Skilyrði um sjón, heyrn og aðrar heilbrigðiskröfur.

1. Viðauki þessi gildir um skilyrði sem gera skal varðandi sjón, heyrn og heilbrigði skipstjórnarmanna, vélstjórnarmanna á skipum skv. reglugerð þessari og læknisvottorð þar að lútandi.
2. Læknar geta gefið út læknisvottorð um að umsækjandi skírteinis skv. reglugerð þessari sé fær um að gegna viðkomandi stöðu af heilsufarsástæðum. Að jafnaði skal heimilislæknir umsækjanda annast læknisskoðunina og gefa út vottorðið. Vottorðin skulu rituð á eyðublöð, sem samgönguráðuneytið eða Siglingastofnun Íslands lætur í té. Læknisskoðun, sjónpróf og heyrnarpróf skal fara fram fyrir útgáfu og endurnýjun skírteinis á fimm ára fresti. Læknisvottorð skal eigi vera eldra en sex mánaða þegar skírteini er gefið út eða endurnýjað. Umsækjandi skal áður en læknisvottorð er gefið út sanna með persónuskilríkjum eða á annan fullnægjandi hátt að hann sé sá sem hann segist vera.
3. Í augum eða tengdum líffærum skal ekki vera til staðar neitt sjúklegt ástand, sem skert geti hæfni skipstjórnar- og vélstjórnarmanns og ógnað öryggi við skyldustörf.
4. Skipstjórnar- og vélstjórnarmenn skulu sanna með læknisvottorði að þeir hafi a.m.k. þá sjónskerpu, sem hér segir:

Sjónskerpa með eða án gleraugna eða linsa		Lágmarks sjónskerpa án gleraugna eða linsa	
Betra auga: 1,0 eða 0,67	Lakara auga: 0,25 eða 0,33	Betra auga: 0,2	Lakara auga: 0,2
Lestrarsjónskerpa:			
Í 30 - 40 cm fjarlægð: N5 (um það bil 1,5 mm stafahæð hástafa)			
Í 100 cm fjarlægð: N14 (um það bil 4 mm stafahæð hástafa)			

5. Skipstjórnarmenn skulu sanna að þeir hafi óskert sjónsvið og fullkomið litskyggni. Sjónsvið er nægilegt að prófa með hendi eða svonefndri „konfrontationsaðferð“ (aðferð Donders). Tekið er fram að hver fjórðungur sjónsviðs skal þannig prófaður frá miðju en ekki í láréttu eða lóðréttu plani. Litskyggni skal prófað með viðurkenndum litatöflum (Stillings, Ishiharas eða öðrum jafngildum pseudoisochromatískum töflum). Þá má einnig beita prófun í aðgreiningu hliðarljósa (svonefndri lanternuprófun) en þess skal þá sérstaklega getið á augnvottorði. Vélstjórnarmenn skulu geta greint mun á rauðum og grænum lit.
6. Við ofangreint sjónpróf er heimilt að nota gleraugu eða augnlinsur. Sjón skal einnig prófuð án leiðréttingar með glerjum eða linsum og skal sjónskerpan vera minnst 0,2 (6/30) án leiðréttingar.
7. Ef umsækjandi (skírteinishafi) uppfyllir skilyrði 4. liðar um sjónskerpu einungis með gleraugum eða linsum skal honum skylt að nota gleraugu eða linsur og hafa að auki varagleraugu eða varalinsur um borð í skipinu þegar hann er við störf.
8. Læknir sá, sem prófar, skal spyrja þann, sem prófaður er, um hæfileika hans til að greina hluti í dimmu. Komi eitthvað í ljós við læknisskoðunina er bendi til óeðlilegrar náttblindu, skal umsækjandi (skírteinishafi) gangast undir náttblindupróf (adaptationspróf)

og þess getið á sjónvottorðinu. Mikil náttblindu veldur réttindamissi um stundarsakir eða að fullu ef ólæknandi reynist.

9. Við ákvörðun heyrnar skal notaður heyrnarmælir af gerð sem Heyrnar- og talmeinstöð Íslands metur fullnægjandi. Umsækjanda (skírteinishafa) ber skylda til að veita lækni þeim sem framkvæmir rannsóknina réttar upplýsingar um einkenni heyrnardeyfu eða svima hafi þeirra orðið vart. Heyrnarpróf skal framkvæma í kyrrlátu herbergi. Æskilegt er að umsækjandi hafi ekki verið í hávaða í a.m.k. 40 klukkustundir áður en heyrnarpróf fór fram.
10. Kröfur um lágmarksheyrn skipstjórnar- og vélstjórnarmanna skulu vera sem hér segir:

Við inngöngu í skóla eða á námskeið og við útgáfu skírteinis í fyrsta sinn:				Kröfur við endurnýjun skírteinis:			
0,5 – 1-2 kílórið		3-4 kílórið		0,5 – 1-2 kílórið án heyrnartækis eða með heyrnartæki		3-4 kílórið án heyrnartækis eða með heyrnartæki	
Betra eyra 25 dB	Lakara eyra 35 dB	Betra eyra 35 dB	Lakara eyra 45 dB	Betra eyra 35 dB	Lakara eyra 45 dB	Betra eyra 45 dB	Lakara eyra 55 dB

11. Við endurnýjun skírteinis er heimilt að nota heyrnartæki í heyrnarprófinu, en ekki við umsókn í fyrsta sinn eða inngöngu í skóla eða á námskeið. Leiki vafi á hvort heyrn umsækjanda sé fullnægjandi samkvæmt ofangreindu má vísa viðkomandi til Heyrnar- og talmeinstöðvar Íslands til frekari heyrnarrannsóknar. Skírteinishafar sem ekki uppfylla skilyrðin nema með heyrnartæki skulu gangast undir heyrnarrannsókn á tveggja ára fresti.
12. Eftir 20 ára starf má lágmarksheyrn (heyrnarþröskuldur) vélstjórnarmanns við tíðni yfir 2,0 kílórið (þ.e. við 3,0 eða 4,0 kílórið) vera lakari en samkvæmt ofangreindu, svo fremi að heyrnarþröskuldur við tíðni 0,5 1,0 og 2,0 kílórið sé eðlilegur (ekki lakari en 25 dB), enda álitni læknirinn að heyrnarskemmdin sé af völdum hávaða. Í þessum undantekningartilvikum skal heyrnarrannsóknin framkvæmd af sérfræðingi í eyrnasjúkdómum og gerir hann eftir atvikum tillögu um hvort skírteinishafi skuli metinn hæfur eða ekki.
13. Skipstjórnar- og vélstjórnarmaður skal ekki vera haldinn neinum þeim sjúkdómi, t.d. taugasjúkdómi, geðsjúkdómi eða hjartasjúkdómi, sem ógnað geti öryggi skips og áhafnar eða skert verulega hæfni hans í starfi. Það er mat hlutaðeigandi læknis í hverju tilviki hvort sjúkdómur sé þess eðlis eða á því stigi, að skipstjórnar- og vélstjórnarmaðurinn uppfylli þetta skilyrði. Ef handhafi atvinnuskírteinis verður fyrir slysi eða sjúkdómi, sem skerðir sjón, heyrn eða heilbrigði hans, er honum skylt að gangast undir læknisskoðun til að ganga úr skugga um, að hann uppfylli kröfur þessar. Uppfylli hann ekki kröfurnar skal fella skírteinið úr gildi. Að lokinni læknismeðferð eða endurhæfingu getur hann sótt um atvinnuskírteini að nýju.
14. Vilji vottorðspiggjandi ekki una úrskurði læknis um hæfni til starfa samkvæmt viðauka þessum hefur hann rétt á að gangast undir læknisskoðun á ný. Skal nefnd er ráðherra skipar og í eru tveir siglingafróðir menn og einn læknir skera úr um hæfni umsækjanda. Gert er ráð fyrir að læknirinn sé sérfróður á því sviði er við á í hverju tilviki. Nefndin sker úr um vafaatriði. Hún getur ekki veitt undanþágu frá ákvæðum 2. - 11. tölul. þegar um vottorð í fyrsta eða annað sinn er að ræða, þ.e. við inngöngu í skóla, námskeið og

útgáfu atvinnuskírteinis í fyrsta sinn. Ef um vottorð vegna endurnýjunar atvinnuskírteinis er að ræða fara heimildir til að veita undanþágu eftir ofangreindum ákvæðum.

15. Missi skipstjórnar- og vélstjórnarmaður atvinnuskírteini sitt vegna ákvæða þessa viðauka í kjölfar slyss eða sjúkdóms, getur Siglingastofnun Íslands veitt undanþágu frá henni enda mæli nefnd sú sem um getur í 14. tölul. með henni. Undanþágu má fyrst veita 6 mánuðum eftir slys eða sjúkdóm þann er réttindamissinum olli. Aldrei má veita slíka undanþágu sé sjónstyrkur með gleraugum eða augnlinsum undir 6/9 eða 0,67 á betra auga eða því auga sem eftir er hafi annað augað ónýst að fullu. Einnig skal sjónsvið vera óskert á auganu. Ennfremur má aldrei veita undanþágu sé lágmarksheyrn (heyrnarþröskuldur) yfir 35 dB við 0,5 til 2 kílórið og yfir 45 dB við 3 til 4 kílórið á betra eyra eða því eyra sem eftir er hafi annað eyrað ónýst að fullu. Undanþágu má hér einungis veita vönum skipstjórnar- og vélstjórnarmönnum.

II. VIÐAUKI

Útgáfa skírteina skv. eldri lögum.

Sá sem er lögmaður handhafi skírteinis samkvæmt lögum um atvinnuréttindi skipstjórnarmanna á íslenskum skipum nr. 112/1984 með síðari breytingum, lögum um atvinnuréttindi vélfræðinga, vélstjóra og vélavaraða á íslenskum skipum nr. 113/1984 með síðari breytingum og reglugerð um atvinnuskírteini skipstjórnar- og vélstjórnarmanna nr. 118/1996 með síðari breytingum, þegar reglugerð þessi öðlast gildi skal halda sínu skírteini svo lengi sem gildistími þess rennur ekki út.

Heimilt er að gefa út ný skírteini til skipstjórnarstarfa á íslenskum fiskiskipum og öðrum skipum skv. lögum nr. 30/2007 og þessari reglugerð í stað skírteina skv. lögum sem fallið hafa brott á þann hátt sem eftirfarandi tafla sýnir:

Skírteini	Takmarkanir	Eldra skírteini
Skipstjóri (CB)	engar	A.6 – 2. stig
Yfirstýrimaður (CA)	engar	A.5 – 2. stig
Skipstjóri (BC)	< 45 m í innanlandssiglingum	A.4 (200 brl.) – 1. stig
Undirstýrimaður (BB)	engar	A.4 (500 brl.) – 1. stig
Stýrimaður (BA)	< 45 m í innanlandssiglingum	A.3 (200 brl.) – 1. stig
Skipstjóri (AD)	< 24 m í innanlandssiglingum	A.2 (80 brl.)
Yfirstýrimaður/ stýrimaður (AC)	< 24 m í innanlandssiglingum	A.2 (80 brl.)
Stýrimaður (AB)	< 45 m í innanlandssiglingum	A.4 (500 brl.) – 1. stig
Skipstjóri/stýrimaður (SS)	< 12 m í strandsiglingum	A.1 (30 brl.)

Heimilt er að gefa út ný skírteini til skipstjórnarstarfa á varðskipum skv. lögum nr. 30/2007 og þessari reglugerð í stað skírteina skv. lögum sem fallið hafa brott á þann hátt sem eftirfarandi tafla sýnir:

Skírteini	Takmarkanir	Eldra skírteini
Skipherra (EA)	engar	B.5 – 4. stig
Yfirstýrimaður (DA)	engar	B.2 – 3. stig

Heimilt er að gefa út ný skírteini til vélstjórnarstarfa á íslenskum fiskiskipum, varðskipum og öðrum skipum skv. lögum nr. 30/2007 og þessari reglugerð í stað skírteina skv. lögum sem fallið hafa brott á þann hátt sem eftirfarandi tafla sýnir:

Skírteini:	Takmarkanir:	Eldra skírteini:
Yfirvélstjóri (VF.I)	engar	VF.I – 4. stig
1. vélstjóri (VF.III)	engar	VF.III – 4. stig
Yfirvélstjóri (VF.II)	< 3.000 kW	VF.II – 4. stig
1. vélstjóri (VS.I)	< 1.500 kW	VS.II – 3. stig
Undirvélstjóri (VS.II)	engar	VS.II og VF.IV – 3. stig
Yfirvélstjóri (VS.I)	≤ 1.500 kW	VS.I – 3. stig
1. vélstjóri (VS.II)	≤ 1.500 kW	VS.II og VF.IV – 3. stig
Undirvélstjóri (VS.II)	≤ 3.000 kW	VS.II og VF.IV – 3. stig
Yfirvélstjóri (VS.III)	≤ 750 kW	VS.III – 2. stig
		VVy – 1. stig að undan- gengnu námskeiði
Vélavörður (VV)	≤ 750 kW	VV – 1. stig
Vélavörður (SSV)	≤ 750 kW og ≤ 12 m	VM